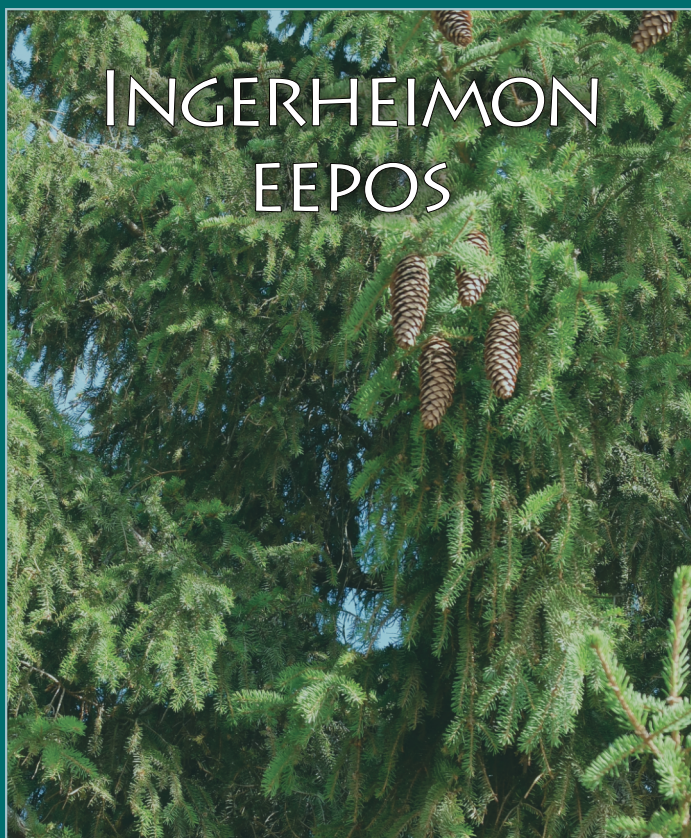

Arvo Survo

KORVEKKO

JUMINKEKO

KORVEKKO

Arvo Survo

KORVEKKO

INGERHEIMON EEPOS

JUMINKEKO

2024

Juminkeon julkaisuja, nro 162

Taitto: Pirkko Mähönen

Kansien kuvat: Markku Nieminen

Tekstien kuvat: Arvo Survon kotiarkisto ja Wikipedia

Toimittaja: Markku Nieminen

© Arvo Survo

© Juminkeko

ISBN 978-952-7277-35-5

ISSN 2242-2447

ALKUSANAT

*Korvekk*o-pienoiseepoksellaan Arvo Survo päättää Inkeri-aiheisten pienoiseepostensa sarjan. Ensimmäinen eli *Pääskölintu – Päivälintu* kertoo maailman synnyn inkeriläisen mytologian pohjalta. *Iku-Ruotus* puolestaan käsittelee Inkerinmaan kokemia vainoja symbolisella tasolla eri aikakausina. *Korvekk*o pureutuu alueen elämäntapaan ja historiaan konkreettisemmalla tasolla kuin edeltäjänsä, mutta samalla taiturimaisella runollisella kerronnalla, kuin toisetkin pienoiseepokset.

Arvo Survo hallitsee erinomaisesti runolaulun kielen ja maalailee – hyödyntäen taidokkaasti vanhoja inkeriläisiä sanoja ja sanontoja – lukijan mielikuvitukseen elävän kuvan kotiseutunsa niin entisistä ajoista kuin maailman sinne mukanaan tuomista myllerryksistä. Tuoreessa pienoiseepoksessa hän hyödyntää aikaisemmin luomiaan tekstejä ja saa aikaan ehjän kertomuksen inkeriläisten vaiheista ensimmäisen maailmasodan vaiheilta nykyaikaan asti. Jos *Pääskölintu* oli inkeriläisten mytologista aikaa kuvaava teos ja *Iku-Ruotus* sankariajan eepos, niin *Korvekk*o voimakkaalla sisällöllään puhuttelee aikamme ihmistä. Se avaa hyvin havainnollisesti, mitä on elää pienenä vähemmistökansana suurten valtakulttuurien sisällä. *Korvekk*o on hätähuuto ihmisyyden puolesta.

Eepoksesta heijastuu inkeriläinen sielunmaisema: alueen luonto merineen, järvineen, jokineen ja metsineen sopusoinnussa niiden kanssa eläen. Uhka tulee ulkoapäin. Ensin kärsijänä on koko kansa vainottuna ja karkotettuna ja myöhemmässä vaiheessa ympäröivä luonto.

Inkeriläiset kääntyvät sisäänpäin ja turvautuvat Luojaan säilyttäen silti kotiseudun sydämissään. Survo on sisällyttänyt aiemmin kirjoittamansa *Korpimessun* eepokseensa ja sen kautta onnistuneesti avaa uskonnon merkitystä oman heimokuntansa koossa pitävänä voimana.

Korvekon päähenkilö on perinteisten arvojen ja tapojen mukaan elävä erakko, joka traagisten tapahtumien seurauksena joutuu vastuun kanton symbolisesti koko kansakuntansa puolesta. Hänen kauttaan Survo avaa Inkerinmaan surullista historiaa, mutta tarjoaa myös toivoa ja eväitä eteenpäin elämiseen.

Survon kolme pienoiseeposta ovat luja kivijalka ei vain inkeriläiselle kirjallisuudelle vaan myös vahvan identiteetin rakentamiselle.

Markku Nieminen

Arvo Survon Inkerinmaan eeposten sarja:

PÄÄSKÖLINTU – PÄIVÄLINTU (Juminkeko 2020)

IKU-RUOTUS (Juminkeko 2023)

KORVEKKO (Juminkeko 2024)

KORVEKKO

Eeposehtooaikuumme,
vuotten viimeisten tarina
Ingerheimolleni omistan...

Arvo Survo

KÄYTETYT LYHENTEET:

alk. – alkujaan, alkuperäinen
e. – eli
ed. – edellinen /-set
hist. – historiallinen
ilm. – ilmeisesti
ims. – itämerensuomalainen
ing. – inkeroihin /-sen/-ksi
ink. – inkerin, inkeriläinen /-sen
kal. – kalevala(inen) /-n, -sen
kar. – karjalainen /-sen
kuv. – kuvannollinen
last. – lasten
murt. – murteellinen

myt. – mytologinen /-sen
NL – Neuvostoliitto
ort. – ortodoksinen
prn – perinne, perinnettä
snl – sananlasku
snt – sanonta
unoh. – unohtunut
vanh. – vanhentunut / unohtunut
ven. – venäläinen
veps. – vepsäläinen
vrt – vertaa
vir. – virolainen /-sen
VT – Vanha Testamentti

SISÄLTÖ

ALKUSANAT	7
KYLÄ OLI KORVEN PIELUKSILLA VÄELLE SALOSSA SUOJA	9
KOITO KORPELAN TARINA	11
VIELÄ JÄI ENO ELOHON	18
OSAA OTTI JO OTAVA...	24
RAIVOSI VALITUS VAIMON...	29
TULI PERHEELLE PELASTUS	33
KOVA KOHTALO EMOTOIN...	40
KASVATIT SALON SINISEN	43
KORPIKUORON VAELLUKSET KOHTI SAARTANSA SALAISTA	51
KOTOKORPI – MAMREN METSÄ	52
MESSUTAIVAL TAAS E'ESSÄ	58
SALATTUA SAARTA KOHTI!	65
VERES LIITTO LÖYTYNEILLE	72
ANNA KAIKILLE APUSII	80
SUVUT INGERMAAN SELÄLLÄ, LUONTO ILMAN INKEREELLÄ	85
ÄKKÄELTY ÄIJÖIN UUTTA	86
LAHTI – INGERMAAN MEROINEN	90
JÄRVET KORPIKANSOLAMME	97
JOKIA JALOJA MAAMME	103
MÄET, SUOT JA KORPIMETSÄ	109
SUKUKANSAT SEUTUJEMME	114
TAATTA YKSIN JÄI TÖNÖHÖN KÄVI LAPSET VIERAHISSA	121
TAASEN YKSIN KUIN MONAKKA	122
OLI KAKSIN KIRJOINEHEN	124
MI ON MURHE TAATALLAMME?	127
"PETO KUOHUISTA KOHOSI"	132
PERI KOSTON KEN PAHASTA!	139

YHÄ YKSIN HÄÄ ELELI VAAN SAI "VELLOT" VIERAHAKSI	145
EI HÄTÄ LUE LAKIA	146
HÄTÄ EI KETÄNÄ HELLI	153
VIERAS LÄHTÖÄ ANOOPI	162
KUULI KUUNNELLEN VENÄJÄ	167
PARIKKO PIHALLE SAAPUI	173
KENTIES KERRAN MYÖ TULEMME VIERAHISTA VELJEKSI...	183
ENSKUTTI ETELÄN LINTU	184
VENNÄÄ VAINOI, RUOTSI RYÖSTI	189
KORVEKON SURU SY'ÄMEN	193
MAAMME ON PYHÄ PERINTÖ	200
MISTÄ ALKOI ANKEUTEMME	207
TAJUTKOHON TULLUT RAHVAS	213
IHME IHMEINEN INEHMO	219
PÄÄTTYI TAIVAL Korpitaatan KYYNEL HELMIKSI HERISTYI	227
PÄÄSI SIELU JALKAPUUSTA	228
TYPÖTYHJÄKS PIRTTI JÄÄNYT	235
LÖYTYI KIRJE Korpelaisen	238
"KAIKKI VIETY KANSALTAMME"	241
LÖYSÄ LOHTU SUOMESTAKI	244
KYYNEL HELMIKSI HERISTYI	249

Kylä oli korven pieluksilla
väelle salossa suoja

KOITO KORPELAN TARINA

Ingermaan* sinisaloilla,
laialla Venäjän laajan,
teiltä syrjässä sukujen,
takakorven kainalosta
kylää kymmen kurkisteli,
taloin harvoin häämötteli;
hierut* säilömät salojen,
Luojan luonnon suojelemat,
keitaina elon ehomman,
tukipylväinä tapojen
oli valliks vierahalle,
turvamuurina tutulle.

Inkerin alkuperäinen nimi

kar.- kylät

Yks' oli paikka kuin pyhättö,
lähe sees kuin kalliosta,
kaupunkeihin kulkematoin,
raharäähköin* rikkomatoin
Korpela oli nimensä,
Kaukohieru kutsuntansa.

-rahasynnein /- tautein

Koko kuulussa kylässä,
alkumetsän reunuksessa
tusina oli taloja,
tupia kotoisen kansan,
metsän syrjään salvattuna,
suojiinsa kohotettuna.

Inkerissä oli neljä sen nimistä

kylää ja vielä yksi oli Korpela.

Korpelamme kätkössähän,
tietä taipaleen takana,
nouatti jaloa mieltä,
väen valvoi kunniata,
tuntien tavat isien,
rajat, riennot taattojensa,
laaun entisen elämän –
tarvispuolen hankinnassa,
työnteossa ja pyhinä;
nouatti mit' vaarit neuvoi,
väki vanhempi opetti,
tulisiko taasen vaino,
sota syttyisi pelätty,
ku kysyi lujinta mieltä,
tinkimätöintä sisintä.

Vaan olivat ko vapahat,
välipäivät vierähteli,

tunsivat pitää pyhääki,
 huomisen unohtaa huolet,
 rahvon ollen liehe'ellä*
 poppitiukkumme* parissa,
 iltamiemme iloissa,
 kanteloitten kaikuessa,
 vesselöiessä* väkemme,
 aholla nuorten notkuessa,*
 mielitiettyjä tähyillen –
 kaiketi kosinta-aikein,
 miettein aivan auvollisin!

ink. - liikkeellä kokoontuneena

ink. - (erään) kyykkäpelimme

ilakoidessa

(tanssikuvion kuvailua)

Noin ne taatatki sanoivat,
 opasteli ristirahvas:
 Pyhän työ arkee ei avita,
 lihota ei liikakahan,
 ellei se osa elätä,
 jaa ei koura Kaikkivallan! *

4 ed. säettä ink. snl:jen pohjalta

* * *

Vaan kävi usein kuin ennen,
sukupolvissa sukesi
Ingermaalle mairehelle,
suruseu'ulle omalle:
astui taasen aika ankein,
löi korville tunti tuima –
vihan kellot taas kumahti
kautta ilman inkerehen, *
vasten Korpelan väkeä,
ajan vainon alkaessa,
langettua leinekkähän. *

*ink. - alk. horisontin piirtämän e.
koko tiedossa olevan maailman*

-ink. - surullisen

Piru itse pääsi irti,
vimmastui puna-Venäjä,
pauloissa punaisen tauin,
hornan hengen saatuahan,
pieksöön* sairastuttuahan
kumoustensa vihoista,
vallanvaihtokiimoistahan,
nähen harhoja häyjä,
haamuja alaisen ilman,
sielunsaki kut sumensi,
saivat hiittä houraamahan.

tässä: epilepsiaan <ink. - pieksävä taut(i)

Kohtapa sotaki syttyi,
melske mieletöin sukesi,
nokat tykkein nostatellen,

painain pistimet tanahan;
alkoivat telat telota,
rääkkirauat rääkkäellä,
hosuessa hornan hiitten,
yhteen ottaen otusten –
seko-Saksan ruskokarvan, *
punapieksöisen Venäjän.

tässä: fasistisen Saksan

...Tuli kokko, niin kohotti,
kuolon haukka, niin hajotti:
ajan myrskyt myllertävät,
soan viimeisen vihurit
katotteli Korpelanki,
satusetumme polotti,*
ruoste raiskan runnellessa,
telojen tasoitellessa. –
Elon sykkehen ehoisan,
työt ja toimet korpeloisten*
telottihin, tallottihin,
mullan alle sullottihin,
saksan metsää säikkyessä,
havuhaamuja peläten,
muitten muuten piinatessa,
täyttäen min vaatu* vaati.

ink. - tuhosi tallomalla

ink. - korpelalaisten

ink. (<ven.) - helvetti

Niin hierut viha hävitti,
kitansa veristi kalma,
väen muunne muutatellen,
kuletellen jonnekunne:
ketkä tuonelan tuville,
kuolon kolkkohon kylähän,
kusta ei paloamista,
pälyämistä takanne,*
kenet vei Venäehelle;*
toiselahan toimitteli,

ink. vanh. - taakse

kal. - Venäjälle

Ingertä* ikävöimähän,
surun saamahan ikisen.

Inkeriä

* * *

Paloi Korpela poroksi,
pirttinsä kekälehiksi,
väen raitilla viruen,
unta tuonen uinaellen:
niin sirotti siipilintu,
kokko kuoleman hajotti...

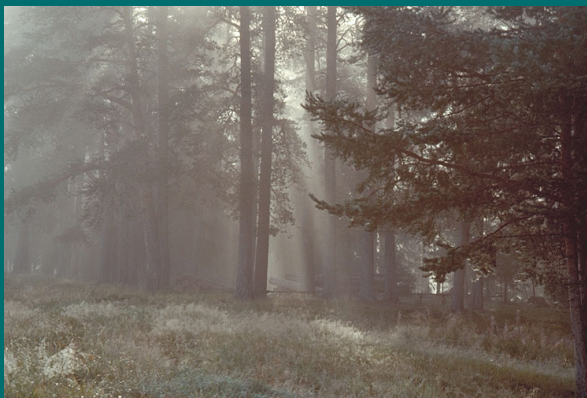
Kaheksalle hengen heitti,
yheksälleki taritsi,*
kävijälle syrjäsaunan,
kyllyssähän* kylpijälle,
rannalle rakennetussa,
veen vierehen salvattussa.
Joki jäi nyt naapuriksi,
suojaksi nokiset seinät,
vettä virran kyllin juua,
kotoista kulautella,*
leipää vain vähän kätehen,
pala kaita kourahansa,
seki korppunut kovaksi,
kovaseksi* kärventynyt,

ink.- tarjosi

saunassaan

ink.- siemaila

ink.- korpuksi

Korvekko on Arvo Survon inkeriläisaiheisten pienoiseeposten kolmas ja viimeinen osa. Edelliset käsittelevät maailman syntyä inkeriläisen mytologian pohjalta ja Inkerinmaan sankariaikaa symbolisella tasolla. *Korvekko* pureutuu alueen elämäntapaan ja historiaan konkreettisemmalla tasolla kuin edeltäjänsä, mutta samalla taituri-maisella runollisella kerronnalla, kuin toisetkin pienoiseepokset.

Arvo Survo hallitsee erinomaisesti runolaulun kielen ja maalailee lukijan mielikuvitukseen elävän kuvan kotiseutunsa niin entisistä ajoista kuin maailman sinne mukanaan tuomista myller-ryksistä.

Survon kolme pienoiseeposta ovat luja kivijalka inkeriläiselle kirjallisuudelle ja identiteetin rakentamiselle.

ISBN 978-952-7277-35-5

ISSN 2242-2447

